

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Madrid Claramunt, Maure; Ballart Hernández, Francesc Xavier, dir. La politització de la funció pública : una anàlisi del govern en solitari d'Esquerra Republicana a la Generalitat. 2024. (Grau en Ciència Política i Gestió Pública)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/300862>

under the terms of the license

UAB

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

FACULTAT DE CIÈNCIA POLÍTICA I SOCIOLOGIA
Grau en Ciència Política i Gestió Pública

TREBALL DE FI DE GRAU

LA POLITITZACIÓ DE LA FUNCIÓ PÚBLICA

**UNA ANÀLISI DEL GOVERN EN SOLITARI
D'ESQUERRA REPUBLICANA A LA GENERALITAT**

Autor: Maure Madrid Claramunt

Tutor: Francesc Xavier Ballart i Hernández

Data: Maig de 2024

INDEX

1. Introducció	2
2. Estat de la qüestió	3
3. Marc teòric	4
3.1 Divisió Política i Administració	4
3.2 Politització	5
3.3 Alt càrrec	5
3.4 Politització dels alts càrrecs	6
4. Mesurant la politització dels alts càrrecs	6
4.1 Anàlisi quantitatiu de la politització en les direccions generals	7
4.2 Anàlisi qualitatiu de la politització en les direccions generals	9
5. Causes de la politització dels alts càrrecs	12
6. Conseqüències de la politització dels alts càrrecs	12
7. Conclusió	15
Annexos	18
Bibliografia	26

1. Introducció

La politització de la funció pública és el fet pel qual una part del funcionariat es contracta tenint en compte qüestions polítiques en lloc de criteris meritocràtics i professionals. Aquest fenomen pot tenir implicacions que afectin el bon desenvolupament i a la qualitat del govern, atès que les decisions poden basar-se més en qüestions de lleialtats que no pas d'idoneïtat.

L'objecte del treball radica en comprendre els motius i l'abast de la politització dels Directors Generals de Departament de la Generalitat de Catalunya durant el Govern de Pere Aragonès en solitari. Aquesta investigació és pertinent en el context actual, atès que ofereix una anàlisi en profunditat del grau de politització del cos de funcionaris de la Generalitat. A part, també és objecte d'estudi la comprensió dels efectes de la politització en la qualitat del govern i la percepció que en pot tenir el ciutadà d'aquest.

El disseny del treball consta d'una estructura que permetrà l'anàlisi de la temàtica plantejada. Inicialment, es presentarà els continguts teòrics necessaris per comprendre els efectes que pot tenir la politització en els alts càrrecs del funcionariat, posteriorment es descriuran termes clau per entendre l'anàlisi i finalment es portarà a terme l'anàlisi en qüestió. A continuació, es definirà la pregunta de recerca que guiarà tot el treball, centrant-se en l'anàlisi de la politització del funcionariat, així com en les conseqüències d'aquest fenomen sobre la qualitat del govern.

La pregunta de recerca, per tant, és: Quin és el grau de politització del govern actual de la Generalitat de Catalunya (govern d'Esquerra Republicana en solitari) i quines conseqüències té sobre el bon govern?

Els objectius específics que es plantegen per abordar aquesta pregunta de recerca són:

1. Examinar la politització a les Direccions Generals de departament de la Generalitat i els factors que han conduït a aquesta.
2. Avaluar les conseqüències de la politització del funcionariat en la qualitat del govern.

En resum, aquest treball de final de grau busca aprofundir en la comprensió del que és la politització de la funció pública a la Generalitat de Catalunya i les seves repercussions en la gestió governamental.

2. Estat de la qüestió

La politització de la funció pública és tema d'estudi de la ciència política des de fa molts anys. Un dels textos fonamentals que estudien els seus efectes sobre el govern és "Organizando el Leviatán" de Dahlstrom i Lapuente. Aquest tracta sobre la relació que hi ha entre la politització i la corrupció. Segons aquest llibre "El abuso de poder será más habitual si en el nivel superior de una administración todo el mundo tiene los mismos intereses, porque nadie se interpondrá entre ellos y la corrupción y otros intereses personales." (Dahlström i Lapuente, 2018, p.7). Per tant, podem entendre que, en poder escollir aquesta part de l'alt funcionariat de forma no meritocràtica, és més probable que aquest estigui format per persones afines als interessos del govern, i en conseqüència amb una possibilitat més alta, o una resistència menor a la corrupció. Una qüestió molt important són els incentius, segons Dahlstrom i Lapuente (2018), en l'administració pública espanyola, "la gente no tiene ningún incentivo para defender el bien común", ja que "La lealtad al partido, quien de facto te ha contratado, resulta prioritaria" (Dahlström & Lapuente, 2018, p.21). Per tant, els buròcrates no tenen cap incentiu per a fer preguntes incòmodes sobre els tràmits que estan realitzant per por de perdre el lloc de treball,

cosa que facilita la corrupció. Per acabar, tal com exposen, altra vegada, Dahlström i Lapuente (2018):

Las democracias que operan con una administración politizada rinden poco, mientras que las que trabajan con una administración basada en méritos disfrutan de altos niveles de calidad del gobierno. En pocas palabras, los regímenes gobernados por políticos que rinden cuentas ante sus ciudadanos requieren de burócratas que no rindan cuentas ante sus jefes políticos (p.254)

Així doncs, queda palesa la necessitat d'evitar la politització, és a dir, de tenir un cos de funcionaris independents dels polítics que els hagin contractat, atès que la politització empitjora la qualitat del govern. Sobretot, és encara més important evitar-la en els nivells més elevats de les administracions públiques, ja que són aquests els que prenen l'última decisió i, per tant, són ells qui, en última instància, cometran una possible corrupció.

3. Marc teòric

Per tal d'estudiar la qüestió de la politització dels alts càrrecs cal, primer, definir els conceptes clau del treball. Els quals són la divisió entre política i administració, la politització, els alts càrrecs i finalment, el que entenem per politització dels alts càrrecs.

3.1 Divisió Política i Administració

La divisió entre Política i Administració té els seus orígens en els escrits dels considerats pares fundadors de la teoria moderna de l'Administració, Weber a Europa i Wilson als Estats Units. Per tant, segons els seus textos “a la Administración Pública se le adjudica una función subordinada y separada del poder político, encarnado en los legítimos representantes de

la nación reunidos en la asamblea legislativa” (Román Masedo, 2010, p.66) És a dir, que la funció pública ha d'estar subordinada i separada de la política.

3.2 Politització

Si busquem “politització” al DIEC trobarem que té dues accepcions de la paraula. En primer lloc, “polititzar” és “Donar una dimensió política (a una cosa que no en té)” (*Diccionari de la Llengua Catalana*, s. f.). I, en segon lloc, “polititzar” és “Donar consciència política (a algú), fer-lo participar en l'activitat política.” (*Diccionari de la Llengua Catalana*, s. f.). Per al nostre treball, ens interessa sobretot la primera definició, pel qual no contemplarem la segona.

Per tant, si apliquem aquesta definició de “polititzar” a l'estudi de les administracions públiques, entenem que polititzar l'administració pública és donar-li una dimensió política a una organització o conjunt d'organitzacions de naturalesa no política. És a dir, esborrar la separació entre Política i Administració. Concretament, en el nostre cas d'estudi, veurem la politització dels alts càrrecs de la Generalitat de Catalunya.

3.3 Alt càrrec

Segons la mateixa Generalitat de Catalunya, “Són alts càrrecs de l'Administració de la Generalitat els Secretaris Generals i els Directors Generals.” (art. 5.3 Llei 13/1989, del 14 de desembre). Sent el Secretari General la “segona autoritat del Departament després del Conseller” (art. 13 Llei 13/1989, del 14 de desembre). Els Directors generals es pressuposen en la mateixa llei, on es diu que “a cada departament hi ha una secretaria general i les direccions generals imprescindibles que exigeixen els serveis especialitzats que s'integren dins d'aquell.” (art. 11.2 Llei 13/1989, del 14 de desembre).

Aquest estudi, però, se centra concretament en les Direccions Generals de cada departament de la Generalitat de Catalunya en l'actual govern de Pere Aragonès en solitari.

3.4 Politització dels alts càrrecs

S'entén, per tant, que un alt càrrec polititzat és aquell qui ha estat escollit per afinitat política amb el partit governant i no per la seva trajectòria professional i acadèmica. D'aquesta manera, la separació entre política i administració quedaria difuminada i es complirien les condicions que mencionen Dahlstrom i Lapuente (2018) segons les quals no hi hauria incentius a l'hora d'evitar un possible cas de corrupció.

4. Mesurant la politització dels alts càrrecs

Per tal d'explorar a fons la dinàmica de la politització dels alts càrrecs, s'emprarà una metodologia que abordarà detalladament la composició dels departaments de la Generalitat durant el període immediatament anterior a la convocatòria electoral, concretament en el context d'un govern en solitari d'Esquerra Republicana.

Aquesta investigació es desenvoluparà en dos fronts complementaris: un enfocament quantitatiu i un de qualitatiu. En primer lloc, es durà a terme una anàlisi quantitativa per determinar el nombre de Direccions Generals ocupades per perfils polititzats, comparant-les amb aquelles dirigides per professionals amb una trajectòria eminentment tècnica. Aquest enfocament permetrà establir una visió clara sobre el grau de politització dels departaments, tant en termes absoluts com en relació amb la resta, possibilitant així una anàlisi detallada sobre quins àmbits estan més o menys influïts per aquest fenomen.

A continuació, es procedirà a una anàlisi més detallada dels perfils considerats com a polítics, amb l'objectiu de comprendre en profunditat els diferents tipus de relació que pot haver-hi entre els càrrecs analitzats i el partit que governa.

D'aquesta manera, es buscarà proporcionar una visió completa i detallada de la politització de les Direccions Generals en el marc de la Generalitat, oferint així una base sòlida per a la comprensió i el debat sobre aquest fenomen en el context polític català.

4.1 Anàlisi quantitatiu de la politització en les direccions generals

Per tal de determinar si una Direcció General està polititzada, s'analitzarà, en primer lloc, si la persona en cap de la Direcció té cap mena de relació directa amb el partit que està governant. Això servirà per fer un primer cribratge de totes les Direccions Generals. Però, el fet que no hi hagi una vinculació directa entre funcionari i partit que governa, no vol dir que el càrrec s'hagi obtingut per raons professionals. Així doncs, un segon filtre, serà la necessitat d'haver desenvolupat una carrera acadèmica i laboral, en el sector públic o privat, que estigui relacionada amb el marc d'actuació de la Direcció General que encapçala.

A partir de les dades resultants d'aquests dos filtres es pot construir la Taula 1, mitjançant la qual es pot elaborar una anàlisi de la politització de cada Direcció General del Govern de la Generalitat sota l'administració de Pere Aragonès. De les 89 direccions generals analitzades, s'ha observat que 26 d'aquestes estan ocupades per perfils clarament identificats com a polítics. És a dir, són perfils que no han estat escollits per la seva capacitat tècnica en la gestió de l'àmbit d'actuació de la Direcció General que administren.

Desglossant l'anàlisi departament per departament, es pot identificar clarament quins àmbits presenten una menor politització. En primer lloc, els departaments menys polititzats són el Departament de Salut, el Departament de Justícia, Drets i Memòria, el Departament d'Economia i Hisenda, i el Departament de Recerca i Universitats, els quals no compten amb cap direcció general ocupada per perfils polítics. Aquests quatre departaments en conjunt concentren un total de 19 direccions generals, totes elles liderades per professionals amb una trajectòria eminentment tècnica i sense una clara afiliació política.

Seguidament, es pot observar que hi ha un grup de 4 departaments on la proporció de direccions generals ocupades per perfils polítics representa menys del 25% del total. Aquests departaments inclouen el Departament d'Educació, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, el Departament d'Interior, i el Departament d'Igualtat i Feminismes. En aquests àmbits, hi ha una clara presència de càrrecs polítics tot i que no és predominant, 4 càrrecs d'un total de 26 direccions generals. Això indica una relativa prevalença de professionals amb una orientació tècnica en la direcció i gestió d'aquests departaments.

A continuació, es destaca un grup de 4 departaments on la proporció de perfils polítics oscil·la entre el 25% i menys del 50% del total. Aquests departaments inclouen el Departament de Presidència, el Departament de Cultura, el Departament de Drets Socials, i el Departament d'Empresa i Treball. En aquests àmbits, s'observa una presència relativament més elevada de perfils polítics, amb un total d'11 càrrecs de direccions generals sobre un total de 33. Aquesta diversitat reflecteix una combinació de criteris polítics i tècnics en la gestió d'aquests departaments.

Continuant amb l'anàlisi, destaca que 2 departaments presenten una proporció de direccions generals ocupades per perfils polítics que oscil·la entre el 50% i menys del 75% del total. Aquests departaments són el

Departament de Territori i el Departament d'Acció Exterior i Unió Europea. En aquests àmbits, es registren 5 perfils polititzats ocupant càrrecs de direccions generals, d'un total de 9 direccions existents.

Finalment, cal remarcar que cap departament presenta una proporció de direccions generals amb una politització superior al 75% del total.

4.2 Anàlisi qualitatiu de la politització de les direccions generals

Com s'ha mencionat en el punt anterior s'ha considerat com a perfil polític tots aquells directors o directores generals que tenen o han tingut una relació directa amb el partit que governa o que no disposen d'una trajectòria professional relacionada amb la Direcció General que lideren. Aquest apartat tractarà de comprendre de forma més detallada quina és aquesta relació o falta de mèrits que fan que un perfil es consideri polititzat. Per fer-ho s'han analitzat els Curriculum Vitae que ells mateixos ofereixen a la pàgina web de la Generalitat, tot i que en alguns casos la informació estava incompleta i s'ha hagut d'ampliar mitjançant la recerca a internet i utilitzant la informació, per exemple, de mitjans de comunicació locals.

Un primer perfil de Direcció General polititzada és aquell en què la persona en el càrrec ha estat militant d'Esquerra Republicana prèviament al seu nomenament. Un exemple d'aquest perfil seria el de Núria Espuny, la qual és Directora General d'Administració digital i militant d'Esquerra Republicana.

En segon lloc, trobem el perfil de militant, no d'Esquerra Republicana com a tal, sinó de les seves joventuts del partit, Jovent Republicà. Un clar exemple d'això n'és Rut Ribas, la qual va ser cap de llista del Jovent Republicà a les eleccions autonòmiques de 2017 per Esquerra Republicana i actual Directora General de Joventut.

Un tercer perfil és el de persona que ha estat regidora per esquerra republicana, la qual cosa no implica ser-ne militant. Com és ara, Adelaya Moya Taulés. Té estudis en Història a la URV i en Filologia Catalana a la UB i ha exercit de periodista, però va ser regidora d'Esquerra Republicana a Vilanova i la Geltrú. Per tant, a causa de la seva vinculació directa amb el partit, el seu càrrec com a Directora General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural respon clarament a criteris polítics.

En quart lloc, trobem persones que han format part d'un partit municipalista proper a Esquerra Republicana i que, en certs casos, han acabat per unir-se en una sola candidatura. A tall d'exemple hi podem trobar el cas de Vilassar de Dalt, on dues candidatures municipalistes, el Grup d'Esqueres de Vilassar de Dalt i Opció per Vilassar i Esquerra Republicana, després d'haver governat juntes, van unir-se en una sola candidatura municipalista. D'aquesta candidatura, anomenada Ara Vilassar, en sortí l'actual Director General d'Acció Cívica i Comunitària, Xavier Godàs, el qual era el candidat del Grup d'Esqueres de Vilassar de Dalt, que posteriorment fou el cap de llista d'Ara Vilassar.

Seguidament, un cinquè perfil, és el de persones que porten tota la vida dedicant-se a la política, saltant de formació política a formació política. L'exemple paradigmàtic d'això n'és Joan Josep Nuet i Pujals, actual Director General de Relacions Institucionals i amb el Parlament. Nuet va començar militant al Partit dels Comunistes de Catalunya l'any 1986 i va ser-ne el secretari general de les joventuts d'aquest. Posteriorment, va formar part de la creació d'Esquerra Unida i Alternativa la qual va formar coalició amb Iniciativa per Catalunya - Verds. Va ser diputat per Catalunya Sí que es Pot, Catalunya en Comú Podem. Després, va participar del procés crític amb Catalunya en Comú Podem, que va comportar la seva suspensió de tots els càrrecs i finalment va formar part de les llistes d'Esquerra Republicana de Catalunya al Congrés dels Diputats.

Un sisè perfil és aquell que, tot i no tenir una relació directa amb el partit que governa, la seva trajectòria professional no està relacionada amb el seu càrrec. Un exemple d'això seria el de Jaume López Hernández, Director General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques. Va obtenir el títol de Doctor en Ciència Política i de l'Administració el 2002, així com el Màster en Teoria Política i Social el 1996, tots dos de la Universitat Pompeu Fabra. També va completar un Màster en Filosofia de les Ciències Socials a la London School of Economics and Political Science el 1997, i va llicenciar-se en Ciències Polítiques i Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona el 1993. A part, és docent de Ciències Polítiques a la Universitat Pompeu Fabra i a l'Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI). Tot i una àmplia carrera formativa i de professor, això no és condició necessària per assolir una plaça de funcionari d'un nivell tan elevat, car no ha estat mai funcionari de l'administració en nivells més baixos o intermedis, i per tant la seva promoció directament a Director General s'entén que respon a criteris polítics.

Finalment, un setè perfil, és aquell que, tot i tenir una àmplia trajectòria acadèmica i professional en l'àmbit de la seva Direcció General, també tenen o han tingut una relació directa amb el partit que governa. Un exemple d'aquest perfil és el d'Elisenda Guillaumes i Cullerell. La seva formació acadèmica consta d'una llicenciatura en Enginyeria Agrònoma per la Universitat de Lleida el 2001, seguit d'un postgrau sobre modelització de sistemes agrícoles i ambientals el 2003 i un doctorat en Medi Ambient i Ciències del Sòl el 2008, també de la mateixa universitat. A més, ha completat diversos cursos d'especialització en gestió de la qualitat en l'execució d'obres i en el tractament de residus ramaders. La seva trajectòria professional inclou rols com a investigadora en fertilització nitrogenada i impacte ambiental, així com assessorament en temes d'impacte ambiental i paisatgístic, i plans de gestió d'espais naturals i forestals. Ha ocupat posicions directives, com la del Parc del Castell de Montesquiu i dels Serveis Territorials del DARP (Departament

d'Agricultura Ramaderia i Pesca) a Girona. Així i tot, des de 2015, va exercir com a regidora del grup municipal d'ERC a l'ajuntament de Sant Joan de les Abadesses. Així doncs, tot i que té una destacada formació acadèmica i professional en l'àmbit del seu càrrec, la seva vinculació directa amb Esquerra Republicana fa que no es pugui considerar que el seu nomenament com a Directora General d'Agricultura i Ramaderia respongui únicament a criteris professionals i, per tant, es considera un càrrec polititzat.

En definitiva, és clar que hi ha una gran diversitat de condicions que poden portar al fet que el càrrec de Director General sigui considerat polititzat, i inclús és probable que hi hagi altres condicions que determinin la politització que no s'han pogut acabar de detectar.

5. Causes de la politització dels alts càrrecs

La causa principal de la politització a la Generalitat és la mateixa llei que determina com es nomenen els caps de les Direccions Generals. La llei determina que el Conseller del departament té la responsabilitat de “nomenar-ne i separar-ne els altres càrrecs” (art. 12 llei 13/1989, del 14 de desembre) i no s'exigeix cap mena de concurs públic per a fer-ho, com sí que és el cas a la Unió Europea, en la qual la selecció es fa a través d'unes oposicions de l'Oficina Europea de Selecció de Personal (*Informe Especial: EPSO: Es Hora de Adaptar el Proceso de Selección A la Evolución de las Necesidades de Contratación de Personal*, s. d.).

6. Conseqüències de la politització dels alts càrrecs

En aquest apartat es tractarà d'aterrar la problemàtica a la Generalitat de Catalunya i de determinar les conseqüències de la politització en la qualitat del govern.

Un article en el volum 21 de la revista EINES, de la Fundació Josep Irla, escrit pel professor emèrit de ciència política de la Universitat Autònoma de Barcelona, Josep Maria Vallès i la consultora del programa SIGMA de la UE i de l'OCDE, Blanca Lázaro tracta sobre els reptes de l'administració pública catalana i les seves principals febleses. En aquest article ens mostren com la politització és un problema dins l'administració, per exemple exposa que "l'excessiva penetració de la política partidista en l'administració (...) és percebuda pels mateixos empleats públics i alts càrrecs en l'àmbit de la Generalitat" i això suposa "el fracàs dels intents de modernització de les administracions del Sud d'Europa", ja que "la contaminació partidista incideix simultàniament en tres dimensions del funcionament de les administracions". Afecta incrementant el clientelisme, que "afavoreix interessos molt vinculats als partits en detriment de l'interès general, (...) provoca el malbaratament de capital humà altament qualificat i desincentiva la gestió i el desenvolupament professional dels recursos humans." («L'administració Pública A Catalunya: Una Perspectiva de Futur», 2014)

Per tant, veiem com no només la politització dels alts càrrecs de la Generalitat pot afavorir la corrupció, sinó que desincentiva als perfils tècnics i professionals en cada àmbit de voler optar a aquests càrrecs i, en conseqüència, genera unes despeses innecessàries.

En addició, per acabar de lligar tots els fils que en surten d'analitzar la politització, s'ha d'estudiar també la relació que existeix entre aquesta i el clientelisme. En un article de la Universitat de Connecticut realitzat per Singer (2009), s'exposa la relació que hi ha entre clientelisme i politització, i la relació entre politització i la corrupció. Una de les idees principals del text és que en països amb un fort clientelisme, la corrupció és difícil de controlar, per la relació entre clientelisme i estructures de govern polititzades i febles. Així doncs, el fet que els partits polítics que governen tinguin la capacitat de col·locar a persones afines al partit a una gran

quantitat de llocs de feina provoca que hi hagi una falta de meritocràcia i de capacitat crítica cap a les decisions administratives, cosa que facilita la corrupció.

L'article afegeix que la politització, a part de facilitar la corrupció, dificulta la persecució aquesta, atès que debilita la capacitat de sancionar i controlar les pràctiques corruptes. Argument que ens recorda al que mencionen Dahlstrom i Lapuente. És a dir, hi ha una relació directa entre politització del funcionariat i la permissivitat amb la corrupció.

Finalment per retornar a la tesis central de Dahlstrom i Lapuente (2018), i acabar d'englobar tot el contingut d'aquest apartat. Es pot determinar que els països amb un sistema de carreres separades entre la política i la burocràcia, com, per exemple, els països nòrdics, el Regne Unit o Irlanda, tenen índexs de corrupció menors a la resta. A més, les seves burocràcies són més eficients i són capaces de reformar-se i innovar contínuament per adaptar-se a les necessitats del moment. En canvi, els països amb un sistema de carreres integrades, on la política i la burocràcia es barregen i els incentius es desvirtuen, acaben generant administracions públiques amb un major risc de corrupció. A més, aquestes administracions tenen nivells d'eficàcia més baixos i són incapaços de dur a terme les reformes estructurals necessàries per adaptar-se a nous reptes. Cal destacar que tots els països del sud d'Europa experimenten aquest fenomen, tot i que amb intensitats variables i que, per tant, l'administració pública espanyola, i en conseqüència, la catalana, són un exemple clar d'aquest segon model, tal com destaquen els autors en diverses parts de l'obra.

En resum, la politització dels alts càrrecs per part de la Generalitat de Catalunya pot tenir un impacte important en la qualitat de la governança democràtica, la capacitat d'adaptació a noves necessitats, la credibilitat de

les institucions públiques i, finalment, en la capacitat de combatre la corrupció política.

7. Conclusió

En conclusió, es pot dir que la politització és un greu problema de l'administració pública, en aquest cas la catalana, ja que tots els estudis que la tracten determinen que existeix una relació directa entre aquesta i la corrupció.

Aquesta politització dels alts càrrecs ha estat alimentada per diverses causes, entre elles, la manca de requisits de selecció meritocràtics i la llibertat del Conseller per a nomenar els càrrecs sense concurs públic, com sí que és el cas de països del nord d'Europa o en la mateixa administració pública de la Unió Europea. Aquesta situació ha generat un entorn propici per al clientelisme i la corrupció, atès que els alts càrrecs tenen menys incentius per a defensar l'interès públic davant els interessos partidistes.

A més, la politització té un impacte negatiu en la motivació dels perfils tècnics i professionals, els quals es veuen desincentivats a optar pels alts càrrecs en un context en què la filiació política sembla ser un requisit. Això provoca una pèrdua de capital humà altament qualificat i minva la capacitat de gestió i desenvolupament professional dels recursos humans.

En addició, la politització afecta en la percepció del ciutadà sobre l'administració, afectant en la credibilitat d'aquestes, ja que no són estranyes les notícies de regidors d'un partit que passen a ser Directors Generals quan el partit al qual estan vinculats accedeix a governar.

Per complementar, una possible millora del treball és que, amb una mica més de temps i planificació, s'hagués pogut fer és dur a terme la mateixa

anàlisi amb tots els governs que hi ha hagut a la generalitat, d'aquesta manera s'hagués pogut comparar entre governs i veure si hi ha alguna tendència o dinàmica particular depenent dels partits al govern o si tots els governs han utilitzat les direccions generals de la mateixa manera.

En definitiva, la politització dels alts càrrecs de la Generalitat de Catalunya no només afecta a la credibilitat de les institucions públiques i la governança democràtica, sinó que també pot contribuir a augmentar els casos de corrupció política i a generar despeses innecessàries. És fonamental abordar aquest fenomen amb mesures que reforcin la professionalitat i la meritocràcia en la selecció del funcionariat i que garanteixin la seva independència i compromís amb l'interès públic.

ANNEXOS

Taula 1

DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Mitjans de Comunicació	Sr. Jordi del Río i González	SI
Direcció General d'Anàlisi i Prospectiva	Sra. Beth Espinalt Capdevila	NO
Direcció General d'Administració Local	Sr. Bernat Valls i Fuster	SI
Direcció General d'Afers Religiosos	Sr. Carles Armengol Siscars	NO
Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques	Sr. Jaume López Hernández	SI
Direcció General de Drets i Assumptes Constitucionals	Sra. Rosa Maria Díaz Petit	NO
Direcció General de Coordinació Interdepartamental	Sr. Marc Ramentol Sintas	SI
Direcció General de Serveis Digitals i Experiència Ciutadana	Sra. Ester Manzano i Peláez	NO
Direcció General de Difusió	Sra. Eva Pomares Latorre	NO
Direcció General d'Administració Digital	Sra. Núria Espuny Salvadó	SI
Direcció General de Comunicació del Govern	Sr. Carles Aceña Foguet	SI

Direcció General de Funció Pública	Sra. Anna Maria Molina Cerrato	NO
Direcció General de Serveis Consultius i Coordinació Jurídica	Sra. Aranzazu Colom Nart	NO
Direcció General de Relacions Institucionals i amb el Parlament	Sr. Joan Josep Nuet i Pujals	SI
Direcció General d'Assumptes Contenciosos	Sra. M. Teresa Andreu Massana	NO
DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Centres Públics	Sr. Simó López Xirau	SI
Direcció General de l'Alumnat	Sra. Anna Chillida Fibla	NO
Direcció General d'Educació Inclusiva	Sra. Laia Asso Minstral	SI
Direcció General de Formació Professional	Sra. María Mercedes Chacón Delgado	NO
Direcció General de Professorat i Personal de Centres Públics	Sra. Dolors Collell Surinyach	SI
Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats	Sr. Ramon Montes Valenzuela	NO
Direcció General d'Innovació, Digitalització i Currículum	Sr. Joan Cuevas Expósito	NO
Direcció General d'Atenció a la Família i	Sra. Raquel Garcia i Sevilla	NO

Comunitat Educativa		
DEPARTAMENT DE CULTURA	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Cultura Popular i Associacionisme Cultural	Sra. Adelaida Moya Taulés	SI
Direcció General del Patrimoni Cultural	Sra. Sònia Hernández Almodóvar	NO
Direcció General de Promoció Cultural i Biblioteques	Sr. Josep Ferran Vives Gràcia	NO
Direcció General d'Innovació i Cultura Digital	Sra. Marisol López Vicente	NO
DEPARTAMENT DE SALUT	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Professionals de la Salut	Sr. Marc Soler Fàbregas	NO
Direcció General d'Estratègia, Difusió i Comunicació de Salut	Sra. Laia Brufau Pla (cesada el 2022)	NO
Direcció General de Planificació i Recerca en Salut	Sra. Aina Plaza Tesías	NO
Direcció General d'Ordenació i Regulació Sanitària	Sra. Clara Pareja Rossell	NO
DEPARTAMENT DE TERRITORI	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de	Sra. Roser Bombardó	SI

Polítiques de Muntanya i del Litoral	Bagaria	
Direcció General d'Agenda i Renovació Urbana	Sra. Nel·la Saborit i Esteve	NO
Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura	Sr. Agustí Serra Monté	NO
Direcció General de Transports i Mobilitat	Sr. Oriol Martori Gallissà	SI
Direcció General d'Infraestructures de Mobilitat	Sr. David Prat Soto	NO
Direcció General d'Estratègia Territorial	Sr. Joan Masferrer i Sala	SI
DEPARTAMENT D'ACCIÓ CLIMÀTICA, ALIMENTACIÓ I AGENDA RURAL	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Boscos i Gestió del Medi	Sra. Anna Sanitjas i Olea	NO
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural	Sr. Marc Vilahur i Chiaraviglio	NO
Direcció General d'Energia	Sra. Assumpta Farran i Poca	NO
Direcció General de Política Marítima i Pesca Sostenible	Sr. Sergi Tudela Casanovas	NO
Direcció General d'Empreses Agroalimentàries, Qualitat i Gastronomia	Sr. Joan Gòdia i Tresánchez	NO

Direcció General de Canvi Climàtic i Qualitat Ambiental	Sra. Mireia Boya i Busquet	SI
Direcció General d'Agricultura i Ramaderia	Sra. Elisenda Guillaumes Cullell	SI
DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA, DRETS I MEMÒRIA	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General d'Afers Penitenciaris	Sr. José María Montero Gómez	NO
Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació	Sra. Immaculada Barral Viñals	NO
Direcció General de Modernització de l'Administració de Justícia	Sra. Dora Tellado Rosselló	NO
Direcció General de Memòria Democràtica	Sr. Alfons Aragoneses Aguado	NO
Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil	Sra. Gisela Torns Payà	NO
DEPARTAMENT D'INTERIOR	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General d'Administració de Seguretat	Sra. Sonia Andolz i Rodríguez	NO
Direcció General de Protecció Civil	Sra. Marta Cassany i Virgili	NO
Direcció General de Coordinació de les Polícies Locals:	Sr. Marc Costa i Trachsel	NO

Direcció General de la Policia	Sr. Pere Ferrer i Sastre	NO
Direcció General dels Agents Rurals	Sra. Elisenda Pérez i Esteve	SI
Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments	Sr. Joan Delort i Menal	SI
DEPARTAMENT D'ACCIÓ EXTERIOR I UNIÓ EUROPEA	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Cooperació al Desenvolupament	Sra. Yoya Alcoceba Cruixent	SI
Direcció General de la Catalunya Exterior	Sr. Rafael Caballeria Perramon	SI
Direcció General de l'Acció Exterior	Sra. Anna Dotor Casals	NO
DEPARTAMENT D'ECONOMIA I HISENDA	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General d'Anàlisi i Prospectiva Econòmica	Sra. Marta Curto Grau	SI
Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat	Sr. Aleix Cubells Barceló	NO
Direcció General de Contractació Pública	Sra. Neus Colet Arean	NO
Direcció General del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya	Sr. Jonatan Ferreras Román	NO
Direcció General de	Sra. Natàlia Caba i	NO

Tributs i Joc	Serra	
Direcció General de Pressupostos	Sra. Esther Pallarols i Llinàs	NO
Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor	Sr. Josep M. Sánchez Pascual	NO
Direcció General de la Intervenció	Sr. David Canada i Zapater	NO
DEPARTAMENT DE DRETS SOCIALS	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Prestacions Socials	Sr. Valentí Arroyo i Peña	NO
Direcció General de Serveis Socials	Sra. Mireia Vall i Urbea	SI
Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària	Sr. Xavier Godàs i Pérez	SI
Direcció General de Joventut	Sra. Rut Ribas i Martí	SI
Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat	Sra. Marta Segura i Bonet	NO
Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència	Sra. Ester Sara Cabanes i Vall	NO
Direcció General de Provisió de Serveis	Sra. Maria Rosa Pons i Vilarasau	NO
DEPARTAMENT D'EMPRESA I TREBALL	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de la Inspecció de Treball	Sra. M. Luz Bataller Cifuentes	NO

Direcció General d'Innovació i Economia Digital	Sr. Lluís Juncà Pujol	SI
Direcció General de Societat Digital	Sra. Liliana Arroyo Moliner	NO
Direcció General d'Indústria	Sr. Oriol Alcoba Malaspina	NO
Direcció General de Relacions Laborals, Treball Autònom, Seguretat i Salut Laboral	Sr. Oscar Riu i Garcia	SI
Direcció General d'Economia Social i Solidària i el Cooperativisme	Sr. Juli Silvestre i Martínez	NO
Direcció General de Comerç	Sr. Jordi Torrades i Aladrén	NO
Direcció General de Turisme	Sra. Marta Domènech i Tomàs	NO
DEPARTAMENT D'IGUALTAT I FEMINISMES	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Polítiques Públiques LGBTI+	Sr. Xavier Florensa Cantons	SI
Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes	Sra. Laia Rosich Solé	NO
Direcció General de Migracions, Refugi i Antiracisme	Sra. Eunice Romero Rivera	NO
Direcció General de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs	Sra. Núria Vergés Bosch	NO

Direcció General per a la Promoció i Defensa dels Drets Humans	Sr. Adam Majó Garriga	NO
DEPARTAMENT DE RECERCA I UNIVERSITATS	DIRECTOR/A GENERAL	POLITITZACIÓ
Direcció General de Transferència i Societat del Coneixement	Sra. Laia Arnal Arasa	NO
Direcció General de Recerca	Sr. Joan Gómez Pallarès	NO
Direcció General d'Universitats	Sra. M. Victòria Girona Brumós	NO
TOTAL: 26/87		

BIBLIOGRAFIA

Llibres i articles

Dahlström, C., & Lapuente, V. (2018). *Organizando el Leviathan*. Deusto.

Román-Masedo, L. (2010). La politización de la administración pública: el concepto y su aplicación en el caso de la administración general del Estado. *Administración & Ciudadania*, Vol.4, 837-859.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3735084>

Singer, M. (2009). *Buying Voters with Dirty Money: The Relationship between Clientelism and Corruption*.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1449001#

Vallès, J. M. (2014). L'administració pública a Catalunya: una perspectiva de futur. *EINES*, 21.
<https://irla.cat/wp-content/uploads/2015/10/eines21-democracia.pdf>

Altra bibliografia complementària

Diccionari de la llengua catalana. (s. f.). Recuperat a 21 de febrer de 2024, de
<https://dlc.iec.cat/Results?IdE=0004876&DecEntradaText=polititzar&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada>

da=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&Ac
centSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False

Direccions generals. Estructura de l'Administració. Guia de la Generalitat.

Generalitat de Catalunya. (s. d.). Recuperat a 15 d'octubre de 2023, de
https://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=direccions_generals

Generalitat de Catalunya. (2008). LLEI 13/2008, del 5 de novembre, de la
presidència de la Generalitat i del Govern. En *Portal Jurídic de Catalunya*
(N.º 013/2008). Recuperat a 12 de gener de 2024, de
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2008/11/05/13>

*Informe especial: EPSO: Es hora de adaptar el proceso de selección a la
evolución de las necesidades de contratación de personal.* (2020).
Recuperat a 16 d'abril de 2024
<https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/epso-23-2020/es/>